

1.2 Assessment ผลวิเคราะห์ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อขับเคลื่อนตัวชี้วัด
ตัวชี้วัดที่ 3.10 ร้อยละเด็กอายุ 0 – 5 ปี มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน-รอบ 5 เดือนแรก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

1.2 ผลการวิเคราะห์ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อขับเคลื่อนตัวชี้วัด

❖ กลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กลุ่มส่งเสริมโภชนาการสตรีและเด็กปฐมวัย สำนักโภชนาการ มีเป้าหมายการดำเนินงานในการส่งเสริมโภชนาการและสร้างความรอบรู้สุขภาพด้านโภชนาการให้กับพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็กอายุ 0 – 5 ปี เพื่อลดปัญหาภาวะทุพโภชนาการของเด็กอายุ 0 – 5 ปี ส่งผลให้เด็กอายุ 0 – 5 ปี มีภาวะโภชนาการดี เจริญเติบโตเต็มศักยภาพและมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารตามวัยที่เหมาะสม

ทั้งนี้ได้วิเคราะห์กลุ่มผู้รับบริการ (Customer) และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ดังนี้

ผู้รับบริการ	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
1. ผู้บริหารกรมอนามัย 2. ศูนย์อนามัยที่ 1 – 12 3. สถาบันพัฒนาสุขภาพระดับเขตเมือง 4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 5. สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ 6. โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป/ โรงพยาบาลชุมชน/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 7. หญิงตั้งครรภ์ 8. หญิงให้นมบุตร 9. เด็กอายุ 0 – 5 ปี 10. พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็กอายุ 0 – 5 ปี 11. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) 12. ทีมพัฒนาเด็กและครอบครัว 13. ครูพี่เลี้ยงเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	1. ผู้บริหารระดับกระทรวงสาธารณสุข 2. ผู้บริหารและนักวิชาการ กรมควบคุมโรค กรมสุขภาพจิต กรมการแพทย์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงสาธารณสุข 3. นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการกิจส่งเสริมสุขภาพ สตรีและเด็กปฐมวัยจากกระทรวงมหาดไทย , กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์, กระทรวงศึกษาธิการ, กระทรวงแรงงาน และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม 4. สถาบันการศึกษา 5. อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัย กุมารแพทย์แห่งประเทศไทย 6. ชมรมโภชนาการเด็กแห่งประเทศไทย 7. องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย 8. WHO Thailand

❖ ความต้องการ/ความคาดหวังของกลุ่มผู้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กลุ่มส่งเสริมโภชนาการสตรีและเด็กปฐมวัย สำนักโภชนาการ ได้มีการสำรวจความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต่อการดำเนินงานส่งเสริมโภชนาการสตรีและเด็กปฐมวัย สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ผ่านการรับฟังความคิดเห็นเชิงรุก ทั้งการรับฟังความคิดเห็นภายหลังการให้บริการ และการรับฟังความคิดเห็นจากการติดตามการดำเนินงานระดับพื้นที่ จากการลงพื้นที่ติดตามและเสริมพลังการขับเคลื่อนงานส่งเสริมโภชนาการและการจัดอาหารสำหรับแม่และเด็กเพื่อแก้ไขปัญหาภาวะเตี้ย ผอม อ้วนในเด็กปฐมวัย ทั้งหมด 3 แห่ง ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดมุกดาหาร รวมถึงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนานวัตกรรมและชุดความรู้ “อาหารลดอ้วน ลดผอม เพิ่มสูง” เพื่อเด็กปฐมวัยไทย สูงดีสมส่วน และลดเสี่ยงภาวะโลหิตจาง ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 26 – 29 ตุลาคม 2568 ณ โรงแรมเบสท์ เวสเทิร์น พลัส แวนด้า แกรนด์ จังหวัดนนทบุรี โดยได้รวบรวมข้อมูลการสำรวจความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

❖ ความต้องการ/ความคาดหวัง

1. ต้องการให้สำนักโภชนาการ กรมอนามัย มีการจัดอบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติการฯ เพื่ออัปเดตองค์ความรู้ เป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หรือจัดทำหลักสูตรออนไลน์ “ด้านการส่งเสริมอาหารสำหรับหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย” เพื่อให้บุคลากร/ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง สามารถพัฒนาศักยภาพและทักษะในการปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึงทุกพื้นที่
2. อยากให้สนับสนุนสื่อด้านโภชนาการและอาหารสำหรับหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย ให้กับหน่วยงานที่ปฏิบัติงานระดับพื้นที่ โดยเฉพาะสื่อที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้งานได้ในพื้นที่ได้ เช่น หนังสือคู่มือ แผ่นพับ โปสเตอร์ เป็นต้น (ซึ่งไม่หมายรวมสื่อออนไลน์ เพราะหน่วยงานระดับพื้นที่ ไม่มีงบประมาณในการจัดทำ)
3. คาดหวังให้กรมอนามัยสร้างความร่วมมือร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในระดับนโยบายในการขับเคลื่อนงานสตรีและเด็กปฐมวัย และมีการถ่ายทอดนโยบายและประกาศเป็นข้อสั่งการในการดำเนินงานสู่การปฏิบัติระดับพื้นที่

❖ ความผูกพัน

1. กลุ่มผู้รับบริการ ได้มีช่องทางการพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานระหว่างสำนักโภชนาการกับกลุ่มผู้รับบริการร่วมกัน รวมถึงผู้รับบริการยังมีการสอบถามข้อสงสัยที่เกิดขึ้นในระดับพื้นที่ และประเด็นความรู้ใหม่ ๆ ผ่านช่องทาง LINE Group เป็นประจำ เพื่อให้เกิดความเข้าใจแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติระดับพื้นที่ได้
2. กลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง การประชุม/เสวนา Facebook Live และมีการนำความรู้ และแนวทางปฏิบัติไปใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงผู้รับบริการยังมีการสอบถามข้อสงสัย ประเด็นความรู้ และขอให้สำนักโภชนาการผลิตสื่อความรู้ด้านโภชนาการ การบริโภคอาหารตามวัยของเด็กแรกเกิด – 5 ปี เพิ่มเติม เผยแพร่ผ่านช่องทาง Facebook สำนักโภชนาการ เป็นประจำ และต่อเนื่อง เพื่อสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้ง่ายและนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันได้

❖ ความพึงพอใจ

● ข้อมูลจากการลงพื้นที่ติดตามและเสริมพลังการขับเคลื่อนงานส่งเสริมโภชนาการและการจัดอาหารสำหรับแม่และเด็กเพื่อแก้ไขปัญหาภาวะเตี้ย ผอม อ้วนในเด็กปฐมวัย ทั้งหมด 3 แห่ง ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดมุกดาหาร

1. พึงพอใจต่อบริการที่ถ่ายทอดลงสู่พื้นที่ เช่น มหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต มหัศจรรย์ 1,000 วัน Plus สู่ 2,500 วัน และการขับเคลื่อนงานพลัง 3 สร้าง สร้างเด็กปฐมวัยไทยคุณภาพ เพื่อจัดการและแก้ไขปัญหาภาวะเตี้ย ผอม และอ้วน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานได้จริงในพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในพื้นที่

2. พึงพอใจต่อการลงพื้นที่เยี่ยมเสริมพลังจากระดับส่วนกลาง เพราะบุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ ทักษะ และข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานด้านโภชนาการจากผู้เชี่ยวชาญโดยตรง

● ข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนานวัตกรรมและชุดความรู้ “อาหารลดอ้วน ลดผอม เพิ่มสูง” เพื่อเด็กปฐมวัยไทย สูงดีสมส่วน และลดเสี่ยงภาวะโลหิตจาง ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 26 – 29 ตุลาคม 2568 ณ โรงแรมเบสท์ เวสเทิร์น พลัส แวนด้า แกรนด์ จังหวัดนนทบุรี ตอบแบบประเมินความพึงพอใจทั้งหมด 22 คน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมากในทุกด้าน รายละเอียดดังนี้

ประเด็นสอบถามความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ (N=22)		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)
1. เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประชุม	19 (86.4)	3 (13.6)	0 (0.0)
2. กระบวนการจัดประชุมฯ	17 (77.3)	4 (18.1)	1 (4.5)
3. ระยะเวลา และสถานที่	18 (81.8)	3 (13.6)	1 (4.5)
4. ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการประชุม	17 (77.3)	5 (22.7)	0 (0.0)

❖ ความไม่พึงพอใจ

● ข้อมูลจากการลงพื้นที่ติดตามและเสริมพลังการขับเคลื่อนงานส่งเสริมโภชนาการและการจัดอาหารสำหรับแม่และเด็กเพื่อแก้ไขปัญหาภาวะเตี้ย ผอม อ้วนในเด็กปฐมวัย ทั้งหมด 3 แห่ง ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดมุกดาหาร

1. ควรมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามนโยบายการขับเคลื่อนงานระดับพื้นที่ เพื่อให้มีการดำเนินงานร่วมกันทุกระดับและกำหนดบทบาทหน้าที่ของทุกภาคส่วนในระดับพื้นที่ อย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่อง

2. ช่องทางการเข้าถึงองค์ความรู้ ทักษะด้านการเฝ้าระวังการเจริญเติบโตและการส่งเสริมโภชนาการ และแนวทางการจัดอาหารสำหรับเด็กปฐมวัยยังมีจำนวนน้อย และไม่เพียงพอ

● ข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนานวัตกรรมและชุดความรู้ “อาหารลดอ้วน ลดผอม เพิ่มสูง” เพื่อเด็กปฐมวัยไทย สูงดีสมส่วน และลดเสี่ยงภาวะโลหิตจาง ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 26 – 29 ตุลาคม 2568 ณ โรงแรมเบสท์ เวสเทิร์น พลัส แวนด้า แกรนด์ จังหวัดนนทบุรี คือ ควรให้ผู้เข้าร่วมประชุมฯ ศึกษาเอกสารประกอบการพัฒนานวัตกรรมและชุดความรู้ฯ ล่วงหน้าก่อนประชุมฯ

❖ ข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1. ควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะด้านการเฝ้าระวังการเจริญเติบโตและการส่งเสริมโภชนาการ แนวทางการจัดอาหารที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานระดับพื้นที่ มีองค์ความรู้และแนวทางการปฏิบัติงานด้านโภชนาการอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. ควรมีการจัดกิจกรรมถอดบทเรียนความสำเร็จ Best Practice ระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่องและเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงาน ระดับพื้นที่ ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การดำเนินงาน เรียนรู้กลไกความสำเร็จ และสามารถพัฒนาต่อยอดการดำเนินงานจากพื้นที่ Best Practice
3. ควรมีการสื่อสารนโยบายระดับกระทรวงให้ประชาชนรับรู้อย่างทั่วถึงและสร้างกระแสสังคมให้เห็นความสำคัญในการแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการ
4. เสนอแนะให้มีการจัดทำสื่อเกี่ยวกับ เมนูอาหารท้องถิ่น สำหรับหญิงตั้งครรภ์ และเด็กอายุ 0 – 5 ปี